

صلى الله عليه وسلم

پردیس دانشگاهی

پایان نامه کارشناسی ارشد

طراحی مجموعه ساحلی و اسکله‌ی تفریحی بوشهر
با رویکرد معماری زمینه‌گرا

دانشجو

شمسی هنرور

استاد راهنما

دکتر طاهر وحیدی

تیر ۱۳۹۳

پردیس دانشگاهی
گروه معماری
گرایش معماری

طراحی مجموعه ساحلی و اسکله‌ی تفریحی بوشهر
با رویکرد معماری زمینه‌گرا

دانشجو

شمسی هنرور

استاد راهنما

دکتر طاهر وحیدی

استاد مشاور

مهندس مهرداد امیرنژاد مزدهی

تیر ۱۳۹۳

تقدیم به

به پدر و مادر دلسوز و مهربانم

که همواره در تمامی مراحل زندگی، پشتیبانم بوده‌اند.

تقدیر و تشکر از

استاد راهنمای ارجمند و گرامی جناب آقای دکتر طاهر وحیدی که

راهنمایی‌های استادانه خود را از من دریغ نکردند.

و کلیه کسانی که مرا در انجام این پایان‌نامه یاری رسانده‌اند، نهایت تشکر و قدردانی را می‌نمایم.

فصل اول - کلیات پژوهش

۱-۱	مقدمه	۲
۲-۱	بیان مسئله و ضرورت انجام آن	۲
۳-۱	بیان فرضیه	۳
۴-۱	اهداف	۳
۵-۱	روش پژوهش	۳
۶-۱	چارچوب نظری پژوهش	۳
۷-۱	پیشینه تحقیق	۴
۸-۱	تعاریف مفاهیم و واژه های خاص	۵

فصل دوم - شناخت

۱-۲	پیشینه نظری موضوع	۸
۱-۱-۲	تاریخچه	۸
۱-۱-۱-۲	تاریخچه استفاده از دریا در بوشهر	۸
۲-۱-۱-۲	تاریخچه گردشگری ساحلی	۸
۳-۱-۱-۲	تاریخچه بندر تفریحی	۹
۴-۱-۱-۲	نتیجه گیری	۹
۲-۱-۲	آشنایی با مفاهیم مرتبط با موضوع	۱۰
۱-۲-۱-۲	تفرج	۱۰
۲-۲-۱-۲	اوقات فراغت	۱۰
۱-۲-۲-۱-۲	نتیجه گیری	۱۳
۳-۲-۱-۲	اوقات فراغت و عوامل اجتماعی موثر بر آن	۱۳
۱-۳-۲-۱-۲	نتیجه گیری	۱۴
۴-۲-۱-۲	زمان تفریح و اوقات فراغت	۱۵
۱-۴-۲-۱-۲	نتیجه گیری	۱۶
۵-۲-۱-۲	نیاز انسان به اوقات فراغت	۱۶
۱-۵-۲-۱-۲	نتیجه گیری	۱۶
۶-۲-۱-۲	انواع ورزش ها و بازی های بومی	۱۷
۱-۶-۲-۱-۲	نتیجه گیری	۱۸
۷-۲-۱-۲	آشنایی با بازی های بومی بوشهر	۱۸
۱-۷-۲-۱-۲	نتیجه گیری و احکام طراحی	۱۹
۸-۲-۱-۲	بندرگاه تفریحی چیست؟	۱۹
۱-۸-۲-۱-۲	نتیجه گیری	۲۰
۹-۲-۱-۲	اهمیت آب در مناظر ساحلی	۲۰
۱۰-۲-۱-۲	ارتباط انسان و آب	۲۰
۱-۱۰-۲-۱-۲	نتیجه گیری	۲۰
۱۱-۲-۱-۲	عناصر بصری آب	۲۱
۱-۱۱-۲-۱-۲	نتیجه گیری	۲۲

۲۳ عناصر شنیداری آب (موسیقی آب) ۱۲-۲-۱-۲
۲۴ نتیجه گیری ۱-۱۲-۲-۱-۲
۲۵ عناصر لامسه آب ۱۳-۲-۱-۲
۲۶ نتیجه گیری ۱-۱۳-۲-۱-۲
۲۶ حس لامسه و دریا ۱۴-۲-۱-۲
۲۶ نتیجه گیری ۱-۱۴-۲-۱-۲
۲۷ توقعات موردی از ساحل دریا و دریاچه ۱۵-۲-۱-۲
۲۹ مخاطبین مجموعه ساحلی ۱۶-۲-۱-۲
۲۹ آشنایی با مفهوم معماری زمینه گرا ۳-۱-۲
۲۹ بوم و بوم گرایی ۱-۳-۱-۲
۲۹ تعریف بوم و بومی ۱-۱-۳-۱-۲
۳۰ بوم گرایی ۲-۱-۳-۱-۲
۳۰ زمینه گرایی ۲-۳-۱-۲
۳۲ نتیجه گیری ۱-۲-۳-۱-۲
۳۲ مقیاس زمینه گرایی ۳-۳-۱-۲
۳۳ نتیجه گیری ۱-۳-۳-۱-۲
۳۳ ابعاد زمینه گرایی ۴-۳-۱-۲
۳۳ زمینه گرایی اجتماعی- فرهنگی ۱-۴-۳-۱-۲
۳۴ زمینه گرایی تاریخی ۲-۴-۳-۱-۲
۳۵ زمینه گرایی کالبدی ۳-۴-۳-۱-۲
۳۶ زمینه گرایی اقلیمی ۴-۴-۳-۱-۲
۳۶ نتیجه گیری ۵-۴-۳-۱-۲
۳۶ پیشینه تجربی موضوع ۲-۲
۳۶ آشنایی با مصادیق و تجزیه و تحلیل آن ها ۱-۲-۲
۳۷ هتل پنج ستاره مارینا پارک ۱-۱-۲-۲
۳۸ نتیجه گیری ۱-۱-۱-۲-۲
۳۹ هتل کمپینسکی اند رزیدنس پالم جمیرا ۲-۱-۲-۲
۴۰ نتیجه گیری ۱-۲-۱-۲-۲
۴۰ تفریحگاه و تفرجگاه ساحلی لمردین مینا سیاحی-امارات-دبی ۳-۱-۲-۲
۴۲ نتیجه گیری ۱-۳-۱-۲-۲
۴۲ هتل ساحلی گراند- شارجه-دبی ۴-۱-۲-۲
۴۳ نتیجه گیری ۱-۴-۱-۲-۲
۴۴ هتل ساحلی جمیرا - امارات - دبی ۵-۱-۲-۲
۴۵ نتیجه گیری ۱-۵-۱-۲-۲
۴۵ هتل پنج ستاره ساحلی تایتانیک- منطقه لارا آنتالیا ۶-۱-۲-۲
۴۷ نتیجه گیری ۱-۶-۱-۲-۲
۴۷ هتل پنج ستاره پارادایز- مالدیو ۷-۱-۲-۲
۴۸ نتیجه گیری ۱-۷-۱-۲-۲
۴۸ هتل چهار ستاره ساحلی آف باکو (آکو پارک) - آذربایجان ۸-۱-۲-۲

۵۰ نتیجه‌گیری ۱-۸-۱-۲-۲
۵۰ اقامتگاه ساحلی چهار فصل شرم الشيخ - مصر ۹-۱-۲-۲
۵۱ نتیجه‌گیری ۱-۹-۱-۲-۲
۵۱ هتل مدینه جمیرا ۱۰-۱-۲-۲
۵۳ نتیجه‌گیری ۱-۱۰-۱-۲-۲
۵۳ نتایج کلی مصادیق ۱۱-۱-۲-۲
۵۵ شناخت کلی فضاها ۲-۲-۲-۲
۵۵ فضاهای فرهنگی ۱-۲-۲-۲
۵۵ فضاهای رفاهی ۲-۲-۲-۲
۵۶ فضاهای تفریحی- ورزشی ۳-۲-۲-۲
۵۶ مدیریتی ۴-۲-۲-۲
۵۶ فضاهای روباز و ساحلی ۵-۲-۲-۲
۵۶ فضاهای خدماتی و پشتیبانی ۶-۲-۲-۲
۵۷ ضوابط و استانداردها ۳-۲-۲-۲
۵۷ ضوابط و استانداردهای ساحل ۱-۳-۲-۲
۵۷ معیارهای حقوقی دریاها و خورها(خلیج فارس و دریای عمان) ۱-۱-۳-۲-۲
۵۷ معیارها و ملاحظات کاربری اراضی ساحلی ۲-۱-۳-۲-۲
۵۷ معیارها و ملاحظات کاربری های وابسته ۱-۲-۱-۳-۲-۲
۵۸ معیارها و ملاحظات کاربری های غیروابسته ۲-۲-۱-۳-۲-۲
۵۸ معیارها و ملاحظات مربوط به ارزش های فرهنگی و باستانی و مناظر طبیعت ۳-۱-۳-۲-۲
۵۸ معیارها و ملاحظات توسعه پایدار مناطق ساحلی ۴-۱-۳-۲-۲
۵۸ ملاحظات مصالح ۵-۱-۳-۲-۲
۵۹ بارگذاری و پایداری سازه‌ها ۶-۱-۳-۲-۲
۵۹ سرویس‌های مورد نیاز بندرگاه تفریحی ۷-۱-۳-۲-۲
۶۰ استاندارد فضاهای معماری ۲-۳-۲-۲
۶۰ ضوابط طراحی لابی ۱-۲-۳-۲-۲
۶۱ ضوابط طراحی رستوران ۲-۲-۳-۲-۲
۶۲ احکام طراحی ۱-۲-۲-۳-۲-۲
۶۲ پارکینگ ۳-۲-۳-۲-۲
۶۲ احکام طراحی ۱-۳-۲-۳-۲-۲
۶۳ ضوابط طراحی استخر ۴-۲-۳-۲-۲
۶۳ مقررات فنی و ساختمانی ۱-۴-۲-۳-۲-۲
۶۵ ملاحظات محیطی ویژه ورزش شنا ۲-۴-۲-۳-۲-۲
۶۷ الزامات تکمیلی انواع استخرهای شنا ۳-۴-۲-۳-۲-۲
۶۷ استخر شنای تفریحی
۶۷ استخرهای سرسره دار
۶۷ ضوابط طراحی نمایشگاه (گالری) ۵-۲-۳-۲-۲
۶۷ ضوابط طراحی سالن بلیارد ۶-۲-۳-۲-۲
۶۸ قایق مسافری کوچک ۷-۲-۳-۲-۲

۶۹۲-۲-۳-۸- اتوبوس دریایی
۶۹۲-۲-۳-۸-۱- حکم طراحی

فصل سوم - عوامل موثر بر طراحی

۷۱۱-۳- مقدمه
۷۱۲-۳- ارزش‌های بومی
۷۲۱-۲-۳- ارزش‌های منظر طبیعی
۷۳۲-۲-۳- ارزش‌های فرهنگی
۷۴۳-۲-۳- ارزش‌های انسان ساخت
۷۴۳-۳- منظر بومی
۷۵۱-۳-۳- زمینه‌های شکل‌دهنده منظر بومی
۷۵۴-۳- بوم‌گرایی در معماری
۷۶۵-۳- ریشه‌های بوم‌گرایی در معماری
۷۶۶-۳- اقلیم منطقه
۷۷۱-۶-۳- موقعیت جغرافیایی
۷۷۲-۶-۳- ویژگی‌های اقلیمی مناطق ساحلی خلیج فارس
۷۷۳-۶-۳- وضعیت بادها و مشخصه‌های مربوط به آن
۷۸۱-۳-۶-۳- احکام طراحی
۷۸۴-۶-۳- اهداف عمده طراحی اقلیمی
۷۹۵-۶-۳- احکام طراحی بخش اقلیم
۸۰۷-۳- پوشش گیاهی و نوع گیاهان منطقه
۸۲۱-۷-۳- نتیجه‌گیری
۸۲۸-۳- برخی از ویژگی‌های فرهنگی، اجتماعی بوشهر
۸۲۱-۸-۳- دریای بوشهر و برخی از آداب و رسوم مردم
۸۳۲-۸-۳- ماهیگیری
۸۳۱-۲-۸-۳- نتیجه‌گیری
۸۳۳-۸-۳- صنایع دستی
۸۵۱-۳-۸-۳- احکام طراحی
۸۵۹-۳- معماری بومی بوشهر
۸۶۱۰-۳- تقسیم‌بندی ویژگی‌های معماری و شهرسازی بافت قدیم بوشهر
۸۶۱-۱۰-۳- مقیاس بافت شهری
۸۶۱-۱-۱۰-۳- فرم کالبدی بافت
۸۷۲-۱-۱۰-۳- استخوان‌بندی فضای همگانی
۸۷۱-۲-۱-۱۰-۳- معابر
۸۸۲-۲-۱-۱۰-۳- بازار
۸۹۳-۲-۱-۱۰-۳- میدان و میدانچه‌ها
۹۰۳-۱-۱۰-۳- منظر شهری
۹۱۴-۱-۱۰-۳- احکام طراحی
۹۱۲-۱۰-۳- مقیاس معماری تک بنا

۹۱ جهت بنا ۱-۲-۱۰-۳
۹۱ فرم و نحوه‌ی استقرار بنا (ساختار حجمی) ۲-۲-۱۰-۳
۹۴ ساختار پلان ۳-۲-۱۰-۳
۹۵ گونه‌بندی پلان خانه‌های بوشهر ۴-۲-۱۰-۳
۹۶ سطوح سبز ۵-۲-۱۰-۳
۹۶ مصالح ۶-۲-۱۰-۳
۹۷ احکام طراحی ۷-۲-۱۰-۳
۹۸ مقیاس جزئیات معماری ۳-۱۰-۳
۹۸ ورودی ۱-۳-۱۰-۳
۹۸ حیاط مرکزی ۲-۳-۱۰-۳
۹۹ اتاق‌ها ۳-۳-۱۰-۳
۱۰۰ رواق‌ها و راهروهای سرپوشیده ۴-۳-۱۰-۳
۱۰۰ تراس (طارمه) ۵-۳-۱۰-۳
۱۰۱ شناسیر ۶-۳-۱۰-۳
۱۰۲ پشت‌بام و جان‌پناه ۷-۳-۱۰-۳
۱۰۲ سایه‌بان و شبکه‌های چوبی ۸-۳-۱۰-۳
۱۰۳ نرده و معجر ۹-۳-۱۰-۳
۱۰۳ بازشوها ۱۰-۳-۱۰-۳
۱۰۵ تزیینات ۱۱-۳-۱۰-۳
۱۰۵ احکام طراحی ۱۲-۳-۱۰-۳
۱۰۵ سلسله مراتب فضاهای باز و بسته ۱۱-۳-۱۰-۳
۱۰۶ الگوهای معماری ایرانی موجود در معماری بوشهر ۱۲-۳-۱۰-۳
۱۰۷ رنگ در معماری بوشهر ۱۳-۳-۱۰-۳
۱۰۸ احکام طراحی ۱-۱۳-۳-۱۰-۳
۱۰۸ الگوی معماری بناهای شاخص شهر بوشهر ۱۴-۳-۱۰-۳
۱۰۹ ساحل ۱۵-۳-۱۰-۳
۱۰۹ تعریف نواحی ساحلی ۱-۱۵-۳-۱۰-۳
۱۱۰ حریم‌های زیست محیطی خلیج فارس ۲-۱۵-۳-۱۰-۳
۱۱۰ نتیجه‌گیری ۱-۲-۱۵-۳-۱۰-۳
۱۱۰ اصول ساحل‌سازی ۳-۱۵-۳-۱۰-۳
۱۱۱ نتیجه‌گیری ۱-۳-۱۵-۳-۱۰-۳
۱۱۱ طراحی منظر ساحلی بوم‌گرا ۴-۱۵-۳-۱۰-۳
۱۱۲ نتیجه‌گیری ۱-۴-۱۵-۳-۱۰-۳

فصل چهارم - تدوین مبانی و احکام طراحی و تهیه برنامه‌ی فیزیکی طرح

۱۱۴ مقدمه ۱-۴-۱۱۴
۱۱۴ احکام طراحی فصل دوم بخش «پیشینه نظری موضوع» ۲-۴-۱۱۴
۱۱۴ احکام طراحی زیر بخش «مفهوم اوقات فراغت» ۱-۲-۴-۱۱۴
۱۱۴ احکام طراحی زیر بخش «ورزش‌ها و بازی‌های بومی» ۲-۲-۴-۱۱۴

- ۱۱۴-۳-۲-۴ احکام طراحی زیر بخش «بخش بندرگاه تفریحی» ۱۱۴
- ۱۱۴-۴-۲-۴ احکام طراحی زیر بخش «ارتباط انسان و آب».. ۱۱۴
- ۱۱۴-۵-۲-۴ احکام طراحی زیر بخش «عناصر بصری»..... ۱۱۴
- ۱۱۵-۶-۲-۴ احکام طراحی زیر بخش «عناصر شنیداری» ۱۱۵
- ۱۱۵-۷-۲-۴ احکام طراحی زیر بخش «عناصر لامسه آب» ۱۱۵
- ۱۱۵-۸-۲-۴ احکام طراحی زیر بخش «حس لامسه و دریا» ۱۱۵
- ۱۱۵-۹-۲-۴ احکام طراحی زیر بخش «توقعات موردی از ساحل دریا و دریاچه» ۱۱۵
- ۱۱۶-۱۰-۲-۴ احکام طراحی بخش «زمینه‌گرایی» ۱۱۶
- ۱۱۶-۱-۱۰-۲-۴ احکام طراحی زیر بخش «ابعاد زمینه‌گرایی» ۱۱۶
- ۱۱۶-۳-۴ احکام طراحی فصل دوم بخش «پیشینه‌ی تجربی موضوع»..... ۱۱۶
- ۱۱۶-۱-۳-۴ احکام طراحی زیر بخش «بررسی مصادیق» ۱۱۶
- ۱۱۷-۴-۴ احکام طراحی فصل سوم ۱۱۷
- ۱۱۷-۱-۴-۴ احکام طراحی بخش «طراحی اقلیمی» ۱۱۷
- ۱۱۸-۲-۴-۴ احکام طراحی بخش «پوشش گیاهی» ۱۱۸
- ۱۱۸-۳-۴-۴ احکام طراحی بخش «برخی از ویژگی‌های فرهنگی، اجتماعی بوشهر» ۱۱۸
- ۱۱۹-۴-۴-۴ احکام طراحی بخش «معماری بومی بوشهر» ۱۱۹
- ۱۱۹-۱-۴-۴-۴ احکام طراحی زیر بخش «معماری بافت شهری بوشهر» ۱۱۹
- ۱۱۹-۲-۴-۴-۴ احکام طراحی زیر بخش «معماری تک بنا» ۱۱۹
- ۱۲۰-۳-۴-۴-۴ احکام طراحی زیر بخش «جزئیات معماری در بوشهر» ۱۲۰
- ۱۲۰-۴-۴-۴-۴ احکام طراحی زیر بخش «رنگ در معماری بوشهر» ۱۲۰
- ۱۲۰-۵-۴-۴ احکام طراحی بخش «ساحل» ۱۲۰
- ۱۲۰-۵-۴-۴ اهداف برنامه طراحی مجموعه ساحلی بوشهر ۱۲۰
- ۱۲۱-۱-۵-۴ احکام طراحی ۱۲۱
- ۱۲۱-۶-۴ ساختار فیزیکی مجموعه ۱۲۱
- ۱۲۱-۱-۶-۴ فضاهای بسته یا سرپوشیده ۱۲۱
- ۱۲۳-۲-۶-۴ فضاهای نیمه باز ۱۲۳
- ۱۲۴-۳-۶-۴ فضاهای باز ۱۲۴
- ۱۲۶-۷-۴ برنامه فیزیکی ۱۲۶
- ۱۲۶-۱-۷-۴ فضاهای فرهنگی ۱۲۶
- ۱۲۶-۱-۱-۷-۴ لابی - نمایشگاه موقت ۱۲۶
- ۱۲۷-۲-۱-۷-۴ سالن اجتماعات (گردهمایی) ۱۲۷
- ۱۲۸-۳-۱-۷-۴ گالری و نمایشگاه ۱۲۸
- ۱۲۸-۴-۱-۷-۴ آکواریوم ۱۲۸
- ۱۲۸-۲-۷-۴ فضاهای رفاهی ۱۲۸
- ۱۲۸-۱-۲-۷-۴ رستوران‌ها و کافی‌شاپ ۱۲۸
- ۱۲۹-۲-۲-۷-۴ فروشگاه ۱۲۹
- ۱۲۹-۳-۲-۷-۴ سرویس بهداشتی ۱۲۹
- ۱۲۹-۳-۷-۴ فضاهای تفریحی - ورزشی ۱۲۹
- ۱۲۹-۱-۳-۷-۴ مجموعه استخرها ۱۲۹

۱۳۰ ۲-۳-۷-۴- سالن بدنسازی
۱۳۰ ۳-۳-۷-۴- مرکز تفریحی (بازی‌های کامپیوتری)
۱۳۰ ۴-۷-۴- فضای اداری
۱۳۱ ۵-۷-۴- فضاهای روباز
۱۳۱ ۱-۵-۷-۴- استخر روباز
۱۳۱ ۲-۵-۷-۴- زمین ورزش‌های ساحلی
۱۳۱ ۳-۵-۷-۴- پارک کودک
۱۳۲ ۶-۷-۴- فضاهای پشتیبانی
۱۳۲ ۱-۶-۷-۴- پارکینگ
۱۳۲ ۷-۷-۴- مجموع مساحت‌ها و محاسبه زیر بنا

فصل پنجم : فرایند طراحی

۱۳۵ ۱-۵- مکان یابی سایت پروژه
۱۳۵ ۱-۱-۵- بررسی آلترناتیوهای سایت
۱۳۶ ۲-۱-۵- انتخاب سایت پروژه
۱۳۶ ۳-۱-۵- طول و عرض جغرافیایی زمین
۱۳۶ ۴-۱-۵- محل قرارگیری در شهر بوشهر
۱۳۷ ۲-۵- دسترسی‌ها و بررسی ورودی‌ها به سایت
۱۳۸ ۱-۲-۵- احکام طراحی
۱۳۸ ۳-۵- شکل، مساحت و شیب زمین و تاثیر آن بر طرح
۱۳۸ ۴-۵- دید و منظر و همسایگان
۱۴۰ ۵-۵- روند طراحی
۱۴۰ ۱-۵-۵- آلترناتیوهای لکه‌گذاری
۱۴۳ ۲-۵-۵- اتودهای حجمی
۱۴۵ منابع

فصل دوم

جدول ۱-۲، کاربرد عناصر بصری آب	۲۲
جدول ۲-۲، کاربرد عناصر شنیداری آب	۲۴
جدول ۳-۲، تاثیرات روانشناختی عناصر لامسه آب	۲۶
جدول ۴-۲، اهداف، راهبردها و سیاست های ساحل دریا و دریاچه	۲۷
جدول ۵-۲، امکانات هتل کمپینسکی	۳۹
جدول ۶-۲، امکانات تفریحگاه و تفرجگاه ساحلی لمردین	۴۱
جدول ۷-۲، امکانات هتل ساحلی جمیرا	۴۴
جدول ۸-۲، جمع بندی کارکردهای تفریحی	۵۳
جدول ۹-۲، جمع بندی بهره گیری از مصادیق	۵۴
جدول ۱۰-۲، استانداردهای عرض و زیر بنای سالن	۶۱
جدول ۱۱-۲- تعداد امکانات بهداشتی در انواع استخرهای شنا	۶۴
جدول ۱۲-۲، ابعاد میز بیلیارد	۶۸

فصل سوم

جدول ۱-۳، اصول رعایت شده در معماری بومی منطقه	۷۹
جدول ۲-۳، گونه بندی پلان خانه های بوشهر	۹۵
جدول ۳-۳، سلسله مراتب فضاهای باز و بسته	۱۰۶
جدول ۴-۳، مسائل اساسی در کاهش کیفیت مناظر و راهکارهای ارتقای آن	۱۱۱

فصل چهارم

جدول ۱-۴، اهداف برنامه ریزی	۱۲۰
جدول ۲-۴، دستیابی به اهداف	۱۲۱
جدول ۳-۴، برنامه فضایی لابی مجموعه	۱۲۶
جدول ۴-۴، برنامه فضایی سالن اجتماعات	۱۲۷
جدول ۵-۴، برنامه ریزی فضایی نمایشگاه	۱۲۸
جدول ۶-۴، برنامه ریزی فضایی آکواریوم	۱۲۸
جدول ۷-۴، برنامه ریزی فضایی رستوران ها و کافی شاپ	۱۲۸
جدول ۸-۴، برنامه ریزی فضایی فروشگاهها	۱۲۹
جدول ۹-۴، برنامه ریزی فضایی سرویس های بهداشتی	۱۲۹
جدول ۱۰-۴، برنامه ریزی فضایی استخرها	۱۲۹
جدول ۱۱-۴، برنامه ریزی فضایی سالن بدنسازی	۱۳۰
جدول ۱۲-۴، برنامه ریزی فضایی مرکز تفریحی	۱۳۰
جدول ۱۳-۴، برنامه فضایی بخش اداری	۱۳۱
جدول ۱۴-۴، برنامه ریزی فضایی استخر روباز	۱۳۱
جدول ۱۵-۴، برنامه ریزی فضایی ورزش های ساحلی	۱۳۱
جدول ۱۶-۴، برنامه ریزی فضایی پارک کودک	۱۳۱
جدول ۱۷-۴، برنامه ریزی فضایی پارکینگ	۱۳۲
جدول ۱۸-۴، محاسبه سطوح سرپوشیده	۱۳۲
جدول ۱۹-۴، محاسبه سطوح روباز	۱۳۳

فهرست تصویرها

فصل دوم

- شکل ۱-۲، نسل های پیشین بندرگاه های تفریحی به شیوه ساخت سال های دهه ۱۹۴۰ ۱۹
- شکل ۲-۲، ورود به آب و ریختن آب بر روی فرد ۲۵
- شکل ۳-۲، محل هتل پنج ستاره مارینا پارک ۳۷
- شکل ۴-۲، هتل پنج ستاره مارینا پارک ۳۷
- شکل ۵-۲، سالن ورزش و استخر هتل مارینا پارک ۳۸
- شکل ۶-۲، آبنماهای هتل مارینا پارک ۳۸
- شکل ۷-۲، موقعیت هتل کمپینسکی ۳۹
- شکل ۸-۲، امکانات ساحلی و عناصر سایه انداز چادری هتل کمپینسکی ۳۹
- شکل ۹-۲، استخرهای آب شیرین هتل کمپینسکی ۴۰
- شکل ۱۰-۲، ساحل اختصاصی ورزشی تفرجگاه لمردین مینا سیاحی ۴۰
- شکل ۱۱-۲، ساحل اختصاصی تفرجگاه لمردین مینا سیاحی ۴۱
- شکل ۱۲-۲، استفاده از عناصر بومی در سایه اندازی تفرجگاه لمردین مینا سیاحی ۴۱
- شکل ۱۳-۲، استفاده از عناصر بومی حصیر و سازه های چادری در سایه اندازی تفرجگاه لمردین مینا سیاحی ۴۱
- شکل ۱۴-۲، امکانات ورزشی تفرجگاه لمردین مینا سیاحی ۴۲
- شکل ۱۵-۲، موقعیت هتل ساحلی گراند شارجه ۴۲
- شکل ۱۶-۲، ساحل اختصاصی و استخر روباز هتل ساحلی گراند ۴۳
- شکل ۱۷-۲، استفاده از پوشش گیاهی خاص منطقه و عناصر و معماری بومی ۴۳
- شکل ۱۸-۲، امکانات ورزشی در فضای باز و بسته هتل ساحلی گراند ۴۳
- شکل ۱۹-۲، هتل ساحلی جمیرا ۴۴
- شکل ۲۰-۲، امکانات تفریحی کودکان در هتل جمیرا ۴۴
- شکل ۲۱-۲، استفاده از عناصر و معماری بومی هتل جمیرا ۴۵
- شکل ۲۲-۲، اسکله اختصاصی هتل جمیرا ۴۵
- شکل ۲۳-۲، هتل تایتانیک ۴۵
- شکل ۲۴-۲، ساحل خصوصی و کابین ها هتل تایتانیک ۴۶
- شکل ۲۵-۲، امکانات ساحلی هتل تایتانیک ۴۶
- شکل ۲۶-۲، ورزش های ساحلی هتل تایتانیک ۴۶
- شکل ۲۷-۲، استخر و اسکله هتل تایتانیک ۴۷
- شکل ۲۸-۲، استخر و رستوران هتل پارادایز ۴۸
- شکل ۲۹-۲، فعالیت های آبی هتل پارادایز ۴۸
- شکل ۳۰-۲، نمای هتل آف باکو از ساحل دریای خزر ۴۹
- شکل ۳۱-۲، سرسره آبی و آکو پارک و رستوران هتل آف باکو ۵۰
- شکل ۳۲-۲، جت اسکی در مجموعه هتل آف باکو ۵۰
- شکل ۳۳-۲، اقامتگاه ساحلی چهار فصل شرم الشیخ ۵۰
- شکل ۳۴-۲، استفاده از معماری و عناصر بومی اقامتگاه شرم الشیخ ۵۱
- شکل ۳۵-۲، هتل مدینه جمیرا ۵۲
- شکل ۳۶-۲، فضاهای باز و نیمه باز هتل مدینه جمیرا ۵۲
- شکل ۳۷-۲، فضاهای رفاهی هتل مدینه جمیرا ۵۲
- شکل ۳۸-۲، نورپردازی طبیعی سالن ها (۱ و ۲ دارای انعکاس مستقیم آفتاب، ۳ روشهای ممانعت از انعکاس مستقیم نور آفتاب) ۶۶

- شکل ۲-۳۹، تابش آفتاب از سقف سالن با زاویه حداکثر ۵۰ درجه ۶۶
- شکل ۲-۴۰، قایق لوکس کوچک ۶۸
- شکل ۲-۴۱، قایق مسافری- تفریحی ۶۸
- شکل ۲-۴۲، اتوبوس دریایی در آب‌های جنوبی کشور ۶۹

فصل سوم

- شکل ۱-۳، جهات باد غالب ۷۷
- شکل ۲-۳، درخت بادام کوهی ۸۰
- شکل ۳-۳، درخت کلخنگ ۸۰
- شکل ۴-۳، درخت کهور ایرانی ۸۰
- شکل ۵-۳، درخت بابل ۸۰
- شکل ۶-۳، درختان مانگرو(حرا) ۸۱
- شکل ۷-۳، گرگور و لنج چوبی ۸۳
- شکل ۸-۳، گلیم و گبه بافی ۸۴
- شکل ۹-۳، لنج چوبی ۸۵
- شکل ۱۰-۳، بافت متراکم بافت قدیم بوشهر ۸۶
- شکل ۱۱-۳، بافت قدیم بوشهر(محلّه کوتی) ۸۷
- شکل ۱۲-۳، بافت متراکم و به هم فشرده شهری با بلوک‌های مجزا ۸۷
- شکل ۱۳-۳، فضاهای پر و خالی بافت و سهولت جریان هوا ۸۸
- شکل ۱۴-۳، کوچه های مرتفع و سایه‌دار ۸۸
- شکل ۱۵-۳، محدوده‌ی بازار ۸۹
- شکل ۱۶-۳، مبلمان در بدنه فضاهای شهری، میدان کوتی و دهدشتی ۸۹
- شکل ۱۷-۳، منظر شهری میدان کوتی ۹۰
- شکل ۱۸-۳، حرکت باد در پلان خانه طبیب ۹۱
- شکل ۱۹-۳، خانه مهربان ۹۲
- شکل ۲۰-۳، اتصال اتاق‌ها با شناسیر از فضای بیرون ۹۳
- شکل ۲۱-۳، اتصال اتاق‌ها توسط طارمه ۹۳
- شکل ۲۲-۳، اتصال اتاق‌ها توسط در ۹۳
- شکل ۲۳-۳، ارتباط اتاق‌ها با حیاط ۹۳
- شکل ۲۴-۳، نحوه قرارگیری فضاها ۹۴
- شکل ۲۵-۳، نحوه‌ی قرارگیری فضاهای تابستان‌نشین و زمستان‌نشین در بنا ۹۴
- شکل ۲۶-۳، برخورد باد با دیوارهای بلندتر ۹۵
- شکل ۲۷-۳، حیاط خانه طبیب ۹۶
- شکل ۲۸-۳، استفاده از سنگ‌های مرجانی (گسار) در بنای آب انبار قوام ۹۷
- شکل ۲۹-۳، در ورودی عمارت آسیایی ۹۸
- شکل ۳۰-۳، ورودی عمارت رفیعی ۹۸
- شکل ۳۱-۳، حیاط مرکزی عمارت ملوان ۹۹
- شکل ۳۲-۳، حیاط مرکزی عمارت نودری ۹۹
- شکل ۳۳-۳، طارمه ۱۰۱
- شکل ۳۴-۳، شناسیر ۱۰۲

- شکل ۳-۳۵، سایه‌بان‌های عمودی و ۴۵ درجه عمارت طاهری بوشهر ۱۰۲
- شکل ۳-۳۶، سایبان‌های عمودی و کرکره‌ای عمارت حاج رئیس بوشهر ۱۰۳
- شکل ۳-۳۷، بازشوهای عمارت رفیعی ۱۰۴
- شکل ۳-۳۸، بازشو جبهه‌ی غربی عمارت رفیعی ۱۰۴
- شکل ۳-۳۹، ارسی عمارت کمندی ۱۰۵
- شکل ۳-۴۰، ارسی دو جداره عمارت دهدشتی ۱۰۵
- شکل ۳-۴۱، نمونه‌هایی از انواع رنگ و نقش‌های بکاررفته در هلال‌های بالای در ۱۰۸
- شکل ۳-۴۲، عمارت ملک-بوشهر ۱۰۹
- شکل ۳-۴۳، عمارت گلشن- بوشهر ۱۰۹
- شکل ۳-۴۴، عمارت حاج رئیس- بوشهر ۱۰۹
- شکل ۳-۴۵، عمارت طاهری-بوشهر ۱۰۹
- شکل ۳-۴۶، عمارت دهدشتی- بوشهر ۱۰۹

فصل پنجم

- شکل ۵-۱، موقعیت سایت آلترناتیو ۱ ۱۳۵
- شکل ۵-۲، موقعیت سایت آلترناتیو ۲ ۱۳۶
- شکل ۵-۳، موقعیت سایت آلترناتیو ۳ ۱۳۶
- شکل ۵-۴، محل سایت در شهر بوشهر ۱۳۷
- شکل ۵-۵، دسترسی‌های سایت ۱۳۷
- شکل ۵-۶، دسترسی‌های سایت ۱۳۸
- شکل ۵-۷، ابعاد سایت ۱۳۸
- شکل ۵-۸، همسایگان سایت ۱۳۹
- شکل ۵-۹، دید به شمال سایت ۱۳۹
- شکل ۵-۱۰، دید به شرق سایت ۱۳۹
- شکل ۵-۱۱، ضلع غربی سایت ۱۴۰
- شکل ۵-۱۲، دید به جنوب سایت ۱۴۰
- شکل ۵-۱۳، زون‌های فضایی آلترناتیو ۱ ۱۴۱
- شکل ۵-۱۴، زون‌های فضایی آلترناتیو ۲ ۱۴۲
- شکل ۵-۱۵، زون‌های فضایی آلترناتیو ۳ ۱۴۳
- شکل ۵-۱۶، اتود حجمی ۱ ۱۴۴
- شکل ۵-۱۷، اتود حجمی ۲ ۱۴۴
- شکل ۵-۱۸، اتود حجمی ۳ ۱۴۴

طراحی مجموعه ساحلی و اسکله تفریحی بوشهر با رویکرد معماری زمینه گرا

شمسی هنرور

دخل و تصرفات در سواحل تلاش‌هایی است که همواره به منظور قابل استفاده نمودن و تبدیل آن به جزئی از شهر انجام شده است. در جهت تلاش برای ایجاد تعامل و پیوند شهر با دریا، طراحی‌هایی که دارای فضاهای تفریحی، به عنوان جزئی از فضاهای شهری است و شهروندان و گردشگران را به سوی دریا دعوت می‌کند، اهمیت خاصی می‌یابند. با این حال اغلب بناهای جدیدی که در شهر بوشهر احداث می‌شوند به گونه‌ایست که اغلب هیچگونه همخوانی و شباهتی با بافت و معماری زمینه و ارزش‌های زیستی، بومی و فرهنگی ندارند و بر اساس معماری‌ای بی هویت شکل می‌گیرند که تداوم این امر باعث قطع ارتباط بین معماری امروز با معماری گذشته خواهد شد. هدف از انجام این رساله انتقال تجربه‌ی تلفیق و تطبیق معماری بومی شهر بوشهر با مقوله‌ی تفریح و گردشگری در طراحی است که در چهارچوب یک مجموعه‌ی ساحلی با حوزه‌های تفریحی، رفاهی، فرهنگی و ورزشی در فضاهای سرپوشیده و باز و نیمه باز با هدف ارزش‌گذاری بر این معماری صورت گرفته است. در این رساله سعی شده است ابتدا با بررسی کلیدواژه‌ها، کتاب‌ها و پایان‌نامه‌های مرتبط با موضوع، مقالات، مجلات و منابع اینترنتی احکام و مبانی نظری بررسی شود و با تحلیل و مقایسه‌ی مصادیق برنامه فیزیکی استخراج شود و بعد از آن پروژه وارد مقوله طراحی گردد. نتایج حاصل از تحقیق نشان می‌دهد که برای رسیدن به اهداف کالبدی یک مجموعه‌ی ساحلی می‌توان از الگوهای معماری بومی بوشهر و عناصر اقلیمی آن بهره برد و با تداوم ویژگی‌های مثبت معماری سنتی شهر بر پایه نماد و نشانه‌های ماندگار، بر جذابیت یک بنا افزود. به طور مثال با الهام از کوچه‌های سایه‌دار و باریک بافت قدیم بوشهر، حجم‌های بنای مجموعه به صورت جدا از یکدیگر و با فاصله‌ی کم از هم قرار می‌گیرند تا بتوانند مسیرهای عبور سایه‌داری را به وجود بیاورند.

کلیدواژه‌ها

ساحل، تفریح، دریا، معماری بومی، بوشهر.

Abstract:

Title : Designing of Bushehr coastal complex and recreational pier, approach to Field Oriented Architecture

Author: Shamsi Honarvar

Manipulating the coasts is always done in efforts to make them usable and a part of the city. In an effort to create interaction and linking between the town and the sea, designs that have recreational spaces as a part of urban spaces inviting citizens and tourists into the sea, become important. However, most new buildings that are being built in Bushehr are in a manner that they mostly have neither conformity and resemblance with any context and architecture of the background, nor biological, vernacular and cultural values and they are formed based on an architecture with no identity that this leads to a disconnect between today's architecture and the past architecture. The aim of this treatise is transmitting the experience of compilation and adaptation of Bushehr vernacular architecture with the matter of recreation and tourism in designing that is performed within a coastal complex with recreational, cultural and sportive zones in covered and open and semi-open spaces with the aim of evaluating this architecture. In this treatise it is attempted to review articles, magazines and Internet sources of rules and theoretical foundations by reviewing keywords, books and theses related with the subject and then the physical plan is extracted and the project goes into the design step by analysing and comparing the instances. The results show that Bushehr vernacular architecture patterns and climate elements can be used to achieve the physical targets of a coastal complex and the attraction of a building can be increased by a continuation of positive features of the city's traditional architecture based on immanent symbols and signs. For example, inspiration from shaded narrow alleys of the old city of Bushehr, building volumes are set apart from each other at low distance to make shaded pathways.

Keywords:

Coast, Recreation, Sea, Vernacular architecture, Bushehr.

فصل اول

کلیات پژوهش

بی‌تردید یکی از مسائل قابل توجه در هر کشوری تلاش برای رفاه معیشتی مردم و ارتقاء سطح زندگی، در تمامی زمینه‌ها خصوصاً آرامش روانی جامعه و برقراری امنیت و ارتقاء سطح فرهنگ و اقتصاد آن‌ها می‌باشد، که مسلماً هدف، رسیدن به آینده‌ای روشن‌تر در سایه‌ی صلح و آرامش خواهد بود. با توجه به تغییر بنیادهای شهرنشینی و شهرسازی جدید، سلطه‌ی حرکت سواره، جدایی کار و فراغت از محیط طبیعی ایجاد تعادل در روابط انسان-محیطی و نحوه تامین نیازهای محیطی-روانی دشوار شده است. به همین دلیل مسائل و ضرورت‌های جدیدی در عرصه شهرنشینی و شهرسازی پدید آمده است که از جمله این مسائل چگونگی گذراندن اوقات فراغت، برنامه‌ریزی برای توسعه‌ی فضاهای باز شهری، زیباسازی محیط و ساماندهی فعالیت فراغتی می‌باشد. در این راستا برای گذراندن اوقات فراغت مردم جامعه، خصوصاً نوجوانان و جوانان، ایجاد محیط و امکانات تفریحی سالم از اهمیت خاصی برخوردار می‌باشد که در صورت فقدان امکانات و هدایت نشدن آن‌ها به این سمت خسارات جبران ناپذیری گریبان‌گیر جامعه خواهد شد.

موضوع پرداخته شده در این پایان‌نامه در راستای توجه به این مسائل شکل گرفته است. از آنجایی که ایران و به‌ویژه استان بوشهر دارای سواحل بکر می‌باشد؛ لذا پروژه‌ی مذکور در جهت پاسخگویی به نیازها و تقاضاهای مختلفی است که در جهت جذب افراد و برنامه‌ریزی و ایجاد تسهیلات برای آنان مطرح می‌گردد.

رساله در پنج فصل تهیه و تنظیم شده است.

فصل اول به کلیات پژوهش اختصاص داده شده است و به بیان مسئله، فرضیه، اهداف، روش و چارچوب و پیشینه پژوهش می‌پردازد.

فصل دوم با هدف شناخت موضوع در دو بخش کلی تنظیم شده است. در بخش اول به پیشینه‌ی نظری موضوع و در بخش دوم به پیشینه‌ی تجربی موضوع پرداخته شده است. در پیشینه‌ی نظری، تاریخچه، مفاهیم مرتبط با موضوع و مفهوم معماری زمینه‌گرا بیان شده است و در بخش پیشینه‌ی تجربی، مصادیق موضوع، شناخت کلی فضاها و ضوابط و استانداردها مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

فصل سوم با هدف شناخت عوامل موثر بر طراحی، به احکام تاثیرگذار اقلیم و معماری بومی منطقه اشاره شده است تا بتوان با شناخت این عوامل، طراحی متناسب با معماری بومی را ارائه داد.

در فصل چهارم احکام طراحی کلیه فصول جمع بندی و از آن‌ها برنامه فیزیکی استخراج شده است.

فصل پنجم مربوط به فرایند طراحی است و در آن موقعیت جغرافیایی طرح، دسترسی‌ها، ورودی‌ها، مساحت و دید و منظر سایت، همسایگان و در آخر طرح پیشنهادی ارائه شده است.

۱-۲ - بیان مسئله و ضرورت انجام آن

امروزه سرمایه‌گذاری بر روی جذب توریست از جمله سیاست‌های مهم اقتصادی و فرهنگی کشورها به حساب می‌آید که برنامه‌ریزی‌های گسترده‌ای را به خود اختصاص می‌دهد. در جذب توریست علل و شرایط بسیاری تاثیرگذار است. از جمله سوابق تاریخی، فرهنگی و ویژگی‌های طبیعی و جاذبه‌های محیطی نواحی مختلف.

استان بوشهر خصوصاً شهر بوشهر با داشتن مرز ساحلی طولانی و همچنین دارا بودن بافت تاریخی با ارزش، دارای پتانسیل‌های بسیاری است که می‌توان با بهره‌گیری از آن‌ها در جهت توسعه استان گام برداشت. دسترسی و همجواری با دریا فرصت‌های بسیاری را در اختیار مدیران و سرمایه‌گذاران می‌گذارد تا با بهره‌گیری از این امکانات و الهام از خصوصیات و نمادهای معماری بومی این منطقه، زمینه‌های جذب افراد و گردشگران بیشماری را فراهم کنند. با این حال اغلب بناهای جدیدی که در شهر